

سقوط ارزشمندی رژیم صهیونیستی؛ محرک اقدام در میدان مین

حمید احمدی‌نژاد^۱، سجاد قیطاسی^۲، محمدرضا طبرسی^۳

پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۵/۲۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۴/۱۷

چکیده

منازعه‌ی فلسطین و رژیم صهیونیستی پس از قریب هشت دهه در ۷ اکتبر ۲۰۲۳م. با عملیات «طوفان الاقصی» حماس علیه این رژیم روندی متفاوت از گذشته پیدا کرده است. این عملیات، به اذعان بسیاری از تحلیلگران جهان شکست بی‌سابقه‌ای برای رژیم صهیونیستی از زمان تأسیس آن تاکنون بود. تخریب چهره‌ی رژیم صهیونیستی، به صورتی که تاکنون ادعا شده بود، را می‌توان مهم‌ترین دستاورد این عملیات دانست. از این‌رو، پژوهش حاضر با اتکاء به رویکرد روانشناسانه و بر اساس روش توصیفی-تحلیلی بدین سؤال می‌پردازد که: «عملیات ۷ اکتبر چگونه تفکر استراتژیک و امنیتی ریسک‌پذیر و فراتر از خطوط قرمز رژیم صهیونیستی را شکل داده است؟» بر اساس فرضیه پژوهش شکست اقتدار نظامی و اطلاعاتی رژیم صهیونیستی در نتیجه عملیات ۷ اکتبر حماس، محرک این رژیم به انجام اقداماتی فراتر از نقطه‌ی آستانه‌ی بازیگران منطقه و بعضاً جهان در جهت بازسازی تصویر شکست‌ناپذیر قبلی خود بوده است. طبق یافته‌های پژوهش رژیم صهیونیستی برای بازگرداندن خودپنداره‌ی خویش به‌عنوان بازیگری شکست‌ناپذیر و قدرتمند، به کنش‌هایی حتی به بهای وقوع یک جنگ منطقه‌ای دست زده است.

واژگان کلیدی: حماس، رژیم صهیونیستی، عملیات طوفان الاقصی، خودپنداره، تخریب تصاویر.

۱. استادیار گروه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه لرستان، خرم‌آباد، ایران (نویسنده مسئول).

رایانامه: ahmadinejad.h@lu.ac.ir

۲. دانشجوی دکتری روابط بین‌الملل دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.

رایانامه: gheytasisajad@gmail.com

۳. دانشجوی دکتری روابط بین‌الملل دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران.

رایانامه: tbrmohammadreza@gmail.com

۱. مقدمه

تأسیس رژیم صهیونیستی در منطقه خاورمیانه به عنوان نتیجه‌ی تصمیم بازیگران فرامنطقه‌ای از سال ۱۹۴۸م. تاکنون یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر در فعل و انفعالات این منطقه بوده است. به عبارتی دیگر، رژیم صهیونیستی و رویدادهای مرتبط با آن را می‌توان یکی از مهم‌ترین کانون منازعه در منطقه‌ی خاورمیانه تصور کرد. در این میان راهبری رژیم صهیونیستی به وسیله‌ی صهیونیسم به عنوان ناسیونالیسم مدرن یهودی، خطی تقابلی در منطقه و حتی جهان شکل داده که در یک‌سوی آن رژیم صهیونیستی و در سمت دیگر فلسطین و حامیان آن قرار دارند. این روند تقابلی طی هفتاد سال گذشته نه تنها کاهش نیافته بلکه روزبه‌روز بر دامنه‌ی شدت آن افزوده می‌شود. چنین فضایی در کنار سایر عوامل از جمله ایدئولوژی برتری یهود و نگرانی‌های امنیتی رژیم صهیونیستی باعث شد تا رهبران این رژیم اتکاء استراتژیک تاریخی خود را بر ساختن تصویری از خویش قرار دهند که زمینه‌ی برتری آنان در ادراک خودشان و رقبا/دشمنان را فراهم آورد. این تصویر در قالب سه اصل «بازدارندگی»، «هشدار استراتژیک» و «پیروزی قاطع-سریع» توانست قریب به هفت دهه تصویری شکست‌ناپذیر و همواره پیروز را هم برای مردم رژیم صهیونیستی و هم برای دولت‌های منطقه به نمایش بگذارد.

اما خاورمیانه به عنوان آبستن همیشگی تحولات، در ۱۷ اکتبر ۲۰۲۳م. شاهد ظهور اتفاقی بود که بیش از هر چیز دیگری، صحنه‌ی نمایش اقتدار هفتاد ساله‌ی رژیم صهیونیستی را به هم زد. طی این واقعه یعنی عملیات «طوفان الاقصی» که می‌توان آن را نقطه عطفی در منطقه دانست، گروه شبه‌نظامی حماس با عملیاتی غافلگیرانه و تحمیل تلفاتی شدید وارد رژیم صهیونیستی شد. این عملیات به اذعان بسیاری از رهبران رژیم صهیونیستی، شکستی تاریخی به ساختار سیاسی، امنیتی و اجتماعی رژیم صهیونیستی وارد نمود. تحلیل مواضع، سخنان و واکنش‌های بعدی رژیم صهیونیستی در مقابل این عملیات حاکی از آن بود که این رویداد ضربه‌ای مهلک بر پیکره‌ی شکست‌ناپذیر رژیم صهیونیستی در اذهان داخلی این رژیم، دولت‌های منطقه و جهان به وجود آورد؛ لذا به نظر می‌رسد اقدامات رژیم

صهیونیستی پس از این عملیات در سطوح مختلف بیش از هر چیزی تلاش برای بازگرداندن وجهه‌ی قبلی خود و اثبات همان اصل تصویر رژیم صهیونیستی نزد مردم خویش و دیگران است.

با توجه به این امر پژوهش حاضر این سؤال را مورد بررسی قرار می‌دهد که؛ «عملیات ۷ اکتبر چگونه تفکر استراتژیک و امنیتی ریسک‌پذیر و فراتر از خطوط قرمز رژیم صهیونیستی را شکل داده است؟»

۲. مبانی نظری و پیشینه‌شناسی تحقیق

۲-۱. پیشینه تحقیق

«مقومی» در مقاله‌ای تحت عنوان «واکاوی پیامدهای طوفان الاقصی بر امنیت ملی رژیم صهیونیستی» (۱۴۰۳) به بررسی پیامدهای این عملیات برای رژیم صهیونیستی پرداخته است. بر اساس نتایج پژوهش این عملیات پیامدهای منفی در ابعاد نظامی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی و عدم تحقق دکترین نظامی رژیم صهیونیستی در سطوح داخلی و منطقه‌ای را در پی داشته است.

«رکابیان»، «پادروند» و «عزتی» در مقاله‌ای مشترک تحت عنوان «طوفان الاقصی و تأثیر آن بر بحران امنیتی و سیاسی رژیم صهیونیستی» (۱۴۰۳) بر اساس نظریه «واقع‌گرایی تدافعی» به بررسی بحران‌های به‌وجودآمده در رژیم صهیونیستی بر اثر عملیات طوفان الاقصی پرداختند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که عملیات حماس به چهار بحران سیاسی (کاهش مشروعیت دولت نتانیاهاو)، اجتماعی (مهاجرت یهودیان)، اقتصادی (کاهش درآمدها) و امنیتی (ناامنی روانی) در رژیم صهیونیستی منجر شده است.

«محمدی منفرد» در مقاله‌ای با عنوان «بررسی نتایج عملیات طوفان الاقصی بر اساس دکترین نظامی رژیم صهیونیستی» (۱۴۰۲) به تجزیه و تحلیل و ارزیابی عملیات ۷ اکتبر از دریچه‌ی دکترین نظامی رژیم صهیونیستی پرداخته است. بر اساس نتایج پژوهش این عملیات از نگاه صاحب‌نظران همه‌ی اصول دکترین رژیم صهیونیستی را با چالش و شکست مواجه کرده است.

«بورداس»^۱ مقاله‌ای تحت عنوان «جنگ حماس و رژیم صهیونیستی: تحلیلی مختصر از دو مرحله اول جنگ» (۲۰۲۴) منتشر کرده است. سؤال اصلی پژوهش این است که؛ «حماس چگونه توانست به رژیم صهیونیستی که یکی از بهترین سازمان‌های اطلاعاتی جهان را دارد، حمله کند؟». نویسنده ضمن تأکید بر موفقیت‌آمیز بودن عملیات طوفان الاقصی به نیازمندی تغییر در سیستم امنیتی رژیم صهیونیستی پس از این عملیات تأکید می‌کند.

«مرکان»^۲ در مقاله‌ای تحت عنوان «عملیات طوفان الاقصی: گسست در تاریخ مقاومت فلسطین و پیامدهای آن» (۲۰۲۳) با هدف بررسی تأثیر عملیات طوفان الاقصی، استدلال می‌کند که این عملیات باعث گسست روانی و معرفت‌شناختی در مناقشه‌ی فلسطین و رژیم صهیونیستی شده است. به اعتقاد نویسنده این عملیات موازنه سیاسی در خاورمیانه را تغییر خواهد داد.

با توجه به آثار پژوهشی اندک در ارتباط با موضوع کنونی، پژوهش حاضر از دریچه‌ی محدوده‌ی زمانی و نیز تئوری انتخابی نسبت به آثار قبلی متمایز است. از این رو، اقدامات رژیم صهیونیستی پس از عملیات ۷ اکتبر تا آگوست ۲۰۲۴م. محدوده‌ی زمانی مورد بررسی پژوهش است. علاوه بر این با توجه به اینکه توضیح و توجیه رفتار رژیم صهیونیستی کمتر از منظر روانشناسانه مورد توجه قرار گرفته لذا نویسندگان با تمرکز بر ابعاد تصویرسازی رژیم صهیونیستی، تلاش دارند رابطه‌ی علی بین تخریب این تصاویر و اقدامات آن را شناسایی نمایند.

۲-۲. مبانی نظری؛ تئوری «خودپنداره»

مفهوم هویت طی دهه ۱۹۹۰م. به یکی از مهم‌ترین مفاهیم روابط بین‌الملل تبدیل شد؛ چراکه هویت‌ها به عنوان چارچوب‌های مرجع باعث آغاز، حفظ یا سامان روابط دولت‌ها با دیگر بازیگران می‌شوند. در این مسیر ارتباط و تعامل با دیگران، خودپنداره بیش از هر

1. Bordas

2. Mercan

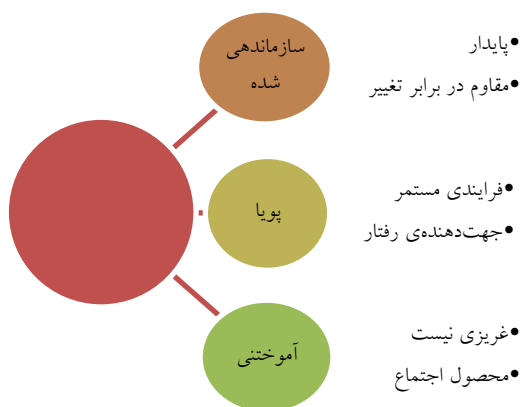
عنصرِ دیگرِ مرتبط با هویت نقش اساسی دارد. خودپنداره شامل ویژگی‌های شخصیتی، ارزش و صفات (هم واقعی و هم ایدئال) است. به عبارت دیگر، خودپنداره دربرگیرنده ویژگی‌های شخصیتی، اهداف، ترجیحات و نقش‌های اجتماعی افراد است که تعریف می‌کند آنها چه کسانی هستند (امری و گاردنر^۱، ۲۰۲۰: ۹۰). در همین ارتباط «هورلوک» خودپنداره را ادراک از خود تعریف می‌کند و ادراک را شامل نگرش، باور و احساسات درباره‌ی ارزش‌هایی می‌داند که فرد آنها را به‌عنوان ویژگی‌های خود شناخته است (هورلوک^۲، ۱۹۷۹: ۹۳).

خودپنداره بر بستری از طرح‌واره‌های گذشته، حال و آینده‌ی فرد تشکیل می‌شود. این طرح‌واره‌ها بر دو بُعد ابتناء یافته است؛

❖ اول: فرد دوست دارد به چه کسی تبدیل شود؛

❖ دوم: فرد از تبدیل شدن به چه چیزی می‌ترسد (راتود^۳، ۲۰۱۹: ۷).

در یک تعریف کلی خودپنداره مجموعه‌ای سازمان‌یافته از باورهای فرد درباره‌ی هستی خویش است (پورحسین، ۱۳۸۳: ۹). مهم‌ترین ویژگی‌های خودپنداره را می‌توان به‌صورت زیر نشان داد:

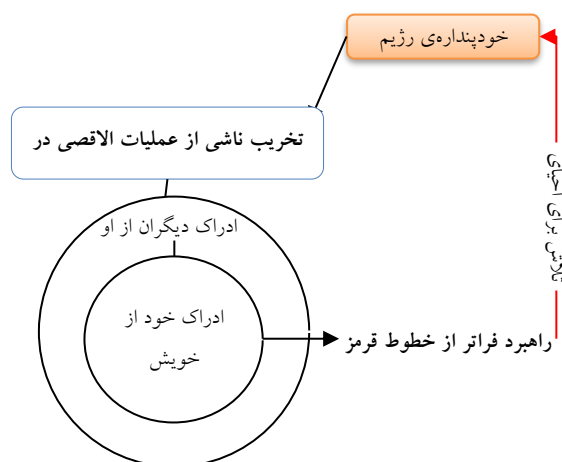

شکل شماره ۱. ویژگی‌های خودپنداره (مشرال^۴، ۲۰۱۶: ۱۱)

1. Emery and Gardner
2. Hurlock
3. Rathod
4. Mishra al

با توجه به ویژگی‌ها ذکرشده می‌توان بیان کرد گاهی تلاش برای رشد یا احیای خودپنداره ممکن است باعث بروز بحران شود. این امر زمانی رخ می‌دهد که کسی متوجه شود چیزی که در مورد خودش باور داشته واقعاً درست نیست یا زمانی که تصور یک فرد از خود آینده‌اش با آنچه که امروز فکر می‌کند، مطابقت نداشته باشد. درواقع هرگاه بین خودپنداره و خود واقعی شکاف ایجاد شود، اختلال در کنش به وجود می‌آید. به این ترتیب می‌توان گفت؛ خودپنداره‌ی کنشگران که بر اساس برداشت‌هایی از خویش، هویت آنها را شکل می‌دهد هرگاه دچار آسیب شود بازیگر را به احیاء و اثبات آن وامی‌دارد، فرایندی که برای رسیدن به آن از هیچ اقدامی ولو به قیمت بالاترین خطرات از آن فروگذار نخواهد بود.

بر اساس این فرض، پژوهش حاضر تلاش دارد نشان دهد چگونه رژیم صهیونیستی برای بازگشت خویش به خودپنداره‌ی قبل از عملیات طوفان الأقصى یعنی تصویری که خود از خویش داشته و تصویری که دیگران از او داشته‌اند، به کنش‌هایی فارغ از محاسبات عقلانی، تهی از هزینه و فایده‌ی همیشگی و فراتر از آستانه‌ی تحمل علیه دشمنان خود دست زده است. از این منظر مدل مفهومی پژوهش را می‌توان بدین صورت نشان داد:

شکل شماره ۲. مدل مفهومی پژوهش (نگارندگان)

۳. روش‌شناسی تحقیق

این پژوهش به لحاظ نوع هدف توسعه‌ای-کاربردی و از منظر نوع تحقیق، توصیفی-تبیینی است. جمع‌آوری داده‌ها نیز با روش کتابخانه‌ای و با استفاده از آثار مکتوب و مبتنی بر وب انجام شده است.

۴. یافته‌های تحقیق و تجزیه و تحلیل داده‌ها

۴-۱. عملیات طوفان الاقصی؛ روند و پیامدها

خاورمیانه در ۷ اکتبر ۲۰۲۳م. شاهد وقوع تحول دیگری بود که نتیجه‌ی آن صف‌بندی جدیدی در منطقه بود. در این روز حماس اقدام به حمله‌ی مسلحانه‌ای با نام عملیات طوفان الاقصی علیه رژیم صهیونیستی کرد که سرآغاز تحولات جدی در منطقه شد. این عملیات که ۷ اکتبر در ساعت ۶ و ۳۰ دقیقه صبح از زمین، دریا و هوا انجام گرفت به مرگ‌بارترین روز برای رژیم صهیونیستی از زمان استقلال به بعد تبدیل شد. طی این حمله دست‌کم ۲۲۰۰ موشک در عرض ۲۰ دقیقه به سمت رژیم صهیونیستی پرتاب شد. هم‌زمان با شلیک موشک‌ها، هزاروپانصد نفر از نیروهای نظامی حماس در ده‌ها نقطه با شکستن دیوار حائل و ازکارانداختن شبکه‌های ارتباطی بدون شناسایی وارد رژیم صهیونیستی شدند. در سوی دیگر برخی نیروهای حماس با قایق موتوری در نزدیکی شهر ساحلی «زیکیم» و برخی دیگر با پاراگلایدرهای موتوری وارد رژیم صهیونیستی شدند. عملیات طوفان الاقصی که برخی آن را ۱۱ سپتامبر رژیم صهیونیستی می‌نامند، همان‌طور که از نام آن پیداست، بر پاسخ به تجاوز رژیم صهیونیستی به مسجد الاقصی و پایان دادن به محاصره‌ی پانزده‌ساله‌ی غزه استوار بود (دوز و چینکارا، ۲۰۲۳). علاوه‌بر این، تحلیل سخنان و مواضع رهبران حماس پس از انجام این عملیات نشان می‌دهد موارد دیگری مانند تقویت معادله بازدارندگی، بازگرداندن مسئله‌ی فلسطین به رأس اولویت‌ها و اثبات کارایی مقاومت از مهم‌ترین اهداف و علل طراحی این عملیات بوده است.

ازجمله دستاوردهای این عملیات عبارت‌اند از:

❖ شکست اطلاعاتی رژیم صهیونیستی؛

❖ تزلزل دولت نتانیاهاو؛

❖ به محاق رفتن پروژه‌ی عادی‌سازی روابط کشورهای عربی با رژیم صهیونیستی (بی‌نا، ۱۴۰۲/الف: ۳).

به عبارت بهتر منطبق بر رویکرد تئوریک پژوهش می‌توان گفت، این عملیات ادراک رژیم صهیونیستی از محیط امنیتی داخلی و پیرامونی خود را تغییر داد؛ بدین معنا که رهبران رژیم صهیونیستی به این نتیجه رسیدند که راهبرد «بازدارندگی و مهار» در مقابل گروه‌های فلسطینی اثربخشی قبلی خود را از دست داده است (زارعان، ۱۴۰۲: ۹۶).

از آنجایی که رژیم صهیونیستی آسیب‌پذیرترین محیط امنیتی را دارد، طی ۷۰ سال گذشته به موازات راهبرد بازدارندگی، راهبردهای دیگری از جمله «اتحاد با قدرت‌های بزرگ»، «دسترسی به قدرت و توان برتر»، «توسعه‌طلبی و ایجاد مناطق حائل» و در نهایت «گفتمان صلح با همسایگان عرب برای غلبه بر تهدیدات پیرامونی خود» را دنبال کرده است (محمودی، شیرواند و ادیب سرشکی، ۱۳۹۳: ۲۱۴). علاوه بر این راهبردها، رهبران رژیم صهیونیستی به دلایل ژئوپلیتیکی و فقدان عمق استراتژیک، در نبردهای خود همواره راهبرد مبتنی بر جنگ کوتاه‌مدت، برق‌آسا، پیروزی مطلق، حداقل تلفات و حداکثر دستاورد را دنبال می‌کنند (گل محمدی و جمشیدی، ۱۴۰۱: ۶).

۲-۴. تصویرسازی استثنایانه‌ی رژیم صهیونیستی از خویش

راهبردهای رژیم صهیونیستی جهت تصویرسازی استثنایی از خود به سه دسته اصلی تقسیم می‌گردد:

۱-۲-۴. تصویرسازی رژیم صهیونیستی از خویش مبتنی بر انگاره‌ی تلاش‌ها برای نابودی دسته‌جمعی یهود و مردمی همواره در حال مرگ

«سیمون راویدوویچ»^۱ فیلسوف یهودی معتقد است؛ «جهان تصاویر زیادی از رژیم صهیونیستی دارد اما رژیم صهیونیستی تنها یک تصویر از خود دارد: تصویر مردمی در حال

مرگ که همواره در آستانه‌ی از بین رفتن هستند» (هیرشبرگر، پیشچینسکی و این‌دور^۱، ۲۰۱۰: ۴۴۲). همین روایت را «یهود باراک» نخست‌وزیر سابق رژیم صهیونیستی به‌صورت دیگری بیان می‌کند: «رژیم صهیونیستی ویلایی در جنگل است. در داخل ویلا می‌توانید از هر آنچه که دوست دارید، لذت ببرید اما وقتی بیرون می‌روید، باید آماده باشید که یا ماشه را بکشید یا زنده نمانید» (دتمر^۲، ۲۰۲۳). این سخنان بیانگر یک چیز است و آن اینکه برای رژیم صهیونیستی به دلایل خاص مرتبط با نحوه‌ی تأسیس آن بیشتر از هر کنشگری به نوعی غیرطبیعی تأمین امنیت و بقا در درجه‌ی اول اولویت‌ها قرار دارد. به‌عبارتی دیگر، قرار داشتن در وضعیت جنگ دائمی، تمام جنبه‌های سیاست خارجی اسرائیل را با نگرانی‌های امنیتی مرتبط کرده است (انبار، ۱۳۸۸: ۱۶). بنابراین، ترس از بقا و نگرانی‌های امنیتی در کنار تجربیات تاریخی علیه یهودیان باعث شده تا رژیم صهیونیستی از خود تصویر قومی مظلوم و همیشه قربانی بسازد تا بر پایه‌ی آن خود را محق به استفاده از هر ابزاری در راستای اهداف و آرمان‌های خود بداند. به واقع تصویرسازی رژیم صهیونیستی از خویش مبتنی بر انگاره‌ی تلاش‌ها برای نابودی دسته‌جمعی یهود و مردمی همواره درحال مرگ، محرک و زیربنای وجودی ادراک رژیم صهیونیستی در فهم خود، جهان اطراف و نحوه‌ی واکنش به تهدیدات را شکل داده است.

۲-۲-۴. تصویرسازی برتری قوم یهود

دومین راهبرد تصویرسازی رژیم صهیونیستی اتکاء به فرض برتر بودن قوم یهود است. این جمله‌ی «سوزان ابوالهوی» نویسنده فلسطینی که «فلسطینی‌ها به شیوه‌های مرئی و نامرئی بر اساس تصورات رژیم صهیونیستی از برتری یهود کشته، تحقیر و نابود می‌شوند» (لیتوین^۳، ۲۰۱۹) بهتر از هر چیزی ذات برتری‌طلبی یهود را آشکار می‌سازد. این برتری‌طلبی یهود در سامانه‌ی مفصل‌بندی رژیم صهیونیستی به‌مثابه دال مرکزی دیگر دال‌ها را در رابطه‌ای زنجیروار به دور خود سامان داده است (حاجیلو و رضایی‌پناه، ۱۳۹۲: ۱۶۴). به این ترتیب

1. Hirschberger, Pyszczyński and Ein-Dor

2. Dettmer

3. Litvin

«قوم برگزیده بودن» مهم‌ترین مؤلفه‌ی شکل‌دهنده به هویت رژیم صهیونیستی به‌عنوان «خود» در برابر «دیگری» بوده است. اهمیت این مؤلفه از آنجا ناشی می‌گردد که از بدو شکل‌گیری رژیم صهیونیستی، هویت مردمان آن مورد تهدید و تردید سایر مردمان به‌ویژه همسایگان عرب قرار داشته است (خرمشاد و سهرابی، ۱۳۹۹: ۵). همین تردید باعث شد تا رژیم صهیونیستی از همان ابتدا عنصر برتری یهود را برای ساختن یک تصویر برتر و استثنایی از خود در اذهان دیگران دنبال نماید.

۳-۴. برجسته کردن گزاره‌ی شکست‌ناپذیری رژیم صهیونیستی

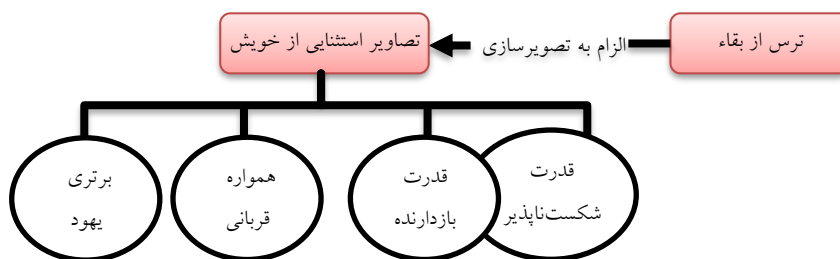
راهبرد دیگر رژیم صهیونیستی برای ساختن تصویر استثنایی از خود «برجسته کردن گزاره‌ی شکست‌ناپذیری خویش» بوده است. در این مسیر پیروزی‌های رژیم صهیونیستی در جنگ‌های مختلف علیه اعراب، یکی از مهم‌ترین عناصر القاکننده‌ی این ادراک برتری رژیم صهیونیستی از زمان تأسیس آن بوده است. رژیم صهیونیستی با شکست اعراب در این جنگ‌ها توانست تصویری از خود به‌عنوان بازیگری قدرتمند در منطقه‌ی غرب آسیا که شکست آن از عهده‌ی تمام کشورهای منطقه خارج است، به نمایش بگذارد. به این ترتیب، دهه‌ها جنگ با دولت‌های عربی موازنه نظامی را به نفع این بازیگر شکل داد؛ همین امر منطبق بر چارچوب نظری پژوهش سبب تقویت خودپنداره‌ی رژیم صهیونیستی به معنای بازیگری قدرتمند و شکست‌ناپذیر در نگاه دیگر کنشگران منطقه‌ای به‌ویژه کشورهای عربی شد (مقومی و قادری کنگاوری، ۱۴۰۱: ۱۱).

در کنار تجربه‌ی تاریخی بالا، سه عنصر بازدارندگی، هشدار استراتژیک و پیروزی قاطع-سریع به‌عنوان دکترین امنیتی رژیم صهیونیستی، نقش بی‌بدیلی در ارائه‌ی تصویر استثنایی رژیم صهیونیستی داشته است. ذیل اولین عنصر یعنی بازدارندگی با دو نوع هسته‌ای و استراتژیک و متقاعد کردن حریف به اجتناب از هر نوع تهدید، رژیم صهیونیستی تصویری از خود ساخته که اقدام علیه‌ی آن را مترداف هزینه و خطرات بسیار تعریف کرده است. در پرتو عنصر دوم یعنی هشدار استراتژیک، رژیم صهیونیستی نظام امنیتی و دستگاه اطلاعاتی خود را در سطحی تعریف و تصویرسازی کرده که در قالب آن

این ساختار می‌تواند پیش از هر حمله‌ای هشدارهای لازم را ارائه دهد و در نتیجه‌ی همین هشدارها رژیم صهیونیستی قادر خواهد بود با اقدام پیشگیرانه و پیش‌دستانه حریف را به نابودی بکشانند. عنصر سوم که رژیم صهیونیستی آن را در راستای شکست احتمالی عناصر اول و دوم طرح‌ریزی نموده بر این مبنا قرار گرفته که با ورود ارتش و تکیه بر نیروی هوایی ضربه‌ی مهلک و کاری بر دشمن وارد می‌شود تا او را مرعوب کند (کرمی، ۱۳۸۶: ۷۵-۱۰۳).

در قالب راهبردهای بالا، تصویرسازی رژیم صهیونیستی در طول تاریخ قریب به هشتاد ساله‌ی آن تا حدود بسیاری موفق بوده است؛ به‌طوری که این تصویر و به اصطلاح بزرگ‌بینی رژیم صهیونیستی زمینه‌ساز روابط برخی کشورهای عربی با این رژیم شده است که از آن جمله می‌توان به توافق عادی‌سازی روابط رژیم صهیونیستی و امارت متحده عربی، توافق عادی‌سازی روابط بحرین و رژیم صهیونیستی، سودان و رژیم صهیونیستی و توافق از سرگیری روابط مراکش و رژیم صهیونیستی اشاره کرد. حتی در سطحی بالاتر بازیگر مهم منطقه‌ای مانند عربستان گرچه روابط غیرعلنی با رژیم صهیونیستی را در دستورکار قرار داده اما آشکارا این توافق‌سازی را حائز اهمیت می‌داند به‌نحوی که «فیصل بن فرحان» وزیر خارجه سعودی طی یک مصاحبه این روند را برای خاورمیانه به غایت سودمند برآورد کرد (دشتی و همکاران، ۱۴۰۲: ۹۰-۸۹).

در مجموع باید بیان کرد که تا قبل از عملیات طوفان الاقصی تصویرسازی رژیم صهیونیستی از خود هم در سطح ادراک خویش و هم در ادراک دیگران از آن، خودپنداره‌ای از این بازیگر به‌عنوان کنشگری شکست‌ناپذیر، بازدارنده، توان نظامی بالا و... را به همراه داشته که نتیجه‌ی آن ضمن نادیده گرفتن خواست فلسطینی‌ها، تلاش برای تسهیل روابط با این رژیم از سوی دولت‌های عرب بوده است. جمع‌بندی این بحث را می‌توان در شکل (۳) نشان داد:

شکل شماره ۳. تصاویر خودپنداره‌ی رژیم صهیونیستی (یافته‌های نگارندگان)

۳-۴. سقوط ارزشمندی رژیم صهیونیستی

همان‌طور که نشان داده شد تا قبل از حمله‌ی ۷ اکتبر سه فرض اساسی بین ساکنین اراضی اشغالی مشترک بود:

- ❖ پشت گنبد آهنین تسخیرناپذیرند؛
- ❖ ارتش و سرویس اطلاعاتی آنها در برابر تهدید همیشه قابل اعتماد و هوشیار است؛
- ❖ با وجود همه‌ی دودستگی‌ها و آشفتگی‌های سیاسی، این کشور دولتی کارآمد دارد.

ترک برداشتن هر سه فرض بالا با عملیات حماس در عمق رژیم صهیونیستی جایی که ساکنین این رژیم به‌زعم خودشان آنجا همیشه در امان هستند، باعث گردید تا احساس رژیم صهیونیستی نسبت به خودش از بین برود (دتمر^۱، ۲۰۲۳). این عملیات در کنار به چالش کشیدن این باور که رژیم صهیونیستی امن‌ترین مکان برای یهودیان است، با تضعیف بازدارندگی این رژیم و ایجاد بی‌ثباتی روانی در دو سطح ادراک خود از خویش و ادراک دیگران از آن، خودپنداره و اعتمادبه‌نفس تاریخی رژیم صهیونیستی را در معرض سقوط قرار داد. در قسمت زیر هر یک از این سطوح مورد بررسی قرار می‌گیرد:

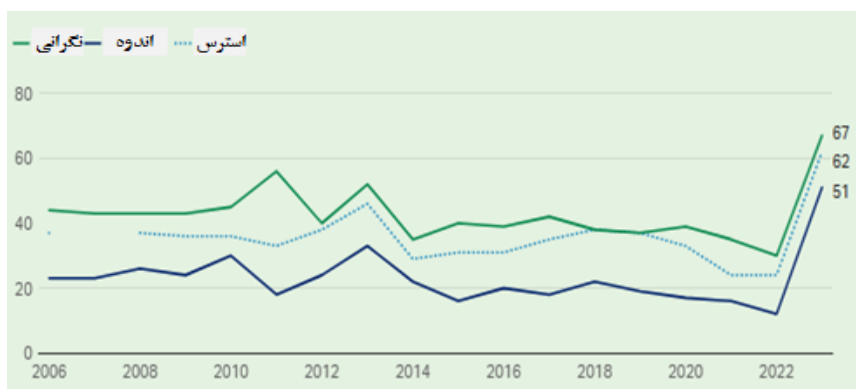
۳-۴. تخریب خودپنداره‌ی رژیم صهیونیستی در ادراک خویش

ایجاد ترس از رژیم صهیونیستی و برسازای شکست‌ناپذیری آن، دو سوی پیکان تصویرسازی رژیم صهیونیستی از خویش بوده است. هدف اساسی القای این نوع خودپنداره همانگونه که «موشه دایان» وزیر جنگ اسبق رژیم صهیونیستی عنوان می‌دارد؛ «نگاه به آن به‌عنوان سگی هار و خطرناک بود که هیچ‌کس جرئت آزار و اذیت آن را ندارد» (صفایی^۱، ۲۰۲۴).

این رویکرد گرچه در طول دهه‌ها با موفقیت همراه بود اما وقوع عملیات طوفان الأقصى این خودپنداره و اعتمادبه‌نفس تاریخی رژیم صهیونیستی به‌عنوان چهره‌ای قوی که با تکیه بر نهادهای اطلاعاتی و امنیتی توان مقابله با هر تهدیدی در هر زمان و مکانی را دارا بود را زیر سؤال برد. به واقع حمله‌ی حماس و موفقیت آن با عبور از مرز غزه، نه تنها باور و اعتماد مردم رژیم صهیونیستی به ارتش و سرویس‌های اطلاعاتی خود را از بین برد بلکه رهبران و نخبگان آن نیز به ناتوانی و تخریب وجهه‌ی رژیم صهیونیستی اذعان نمودند. در نتیجه‌ی این عملیات، رژیم صهیونیستی با متزلزل شدن آنچه «برتری نظامی خود» می‌نامید، بدترین شکست استراتژیک خود از ۷۵ سال پیش تاکنون را تجربه کرد (بی‌نا، ۱۴۰۲/الف: ۱۰). این تخریب خودپنداره‌ی برآمده از تصاویر ساخته‌شده از سوی رژیم صهیونیستی متأثر از حمله‌ی حماس، چنان بود که محافل سیاسی و نظامی رژیم صهیونیستی آن را رویدادی ناگهانی، شگفتی‌ساز و یکی از بزرگترین شکست‌های اطلاعاتی و نظامی این رژیم قلمداد کردند (جابری‌انصاری، ۱۴۰۲).

به این ترتیب باید بیان کرد خودپنداره‌ی مبتنی بر اعتمادبه‌نفس بیش‌ازحد در طول چند دهه این رژیم را بدین باور رسانده بود که؛ «کشورهای عربی آن را خواهند پذیرفت حتی اگر مناقشه‌ی خود با فلسطینی‌ها را حل نکنند». علاوه‌بر این می‌تواند ج.ا.ایران و متحدانش را عملاً بدون عواقب و یا به خطر انداختن حمایت‌های ایالات متحده مورد حمله قرار دهد؛ اما این اعتمادبه‌نفس متأثر از عملیات طوفان الأقصى به حس آسیب‌پذیری عمیقی تبدیل شد که در نتیجه‌ی آن بسیاری از باورهای رژیم صهیونیستی در مورد قدرت خود را

زیرو رو کرد و آنها را در معرض فشارهای سنگینی قرار داد. در همین ارتباط یک نظرسنجی (شکل ۴) از ساکنین سرزمین‌های اشغالی چند هفته پس از عملیات ۷ اکتبر حاوی نکات جالبی درباره‌ی تأثیر این عملیات بر سلامت عاطفی آنها بود.

شکل شماره ۴. نمودار تجربه‌ی احساسات مردم رژیم صهیونیستی از ۱۷ اکتبر تا ۳ دسامبر ۲۰۲۳ م. (ویگز، ۲۰۲۳).

بر اساس این نظرسنجی اکثریت بی‌سابقه مردم رژیم صهیونیستی نگرانی (۶۷٪)، استرس (۶۲٪) و اندوه (۵۱٪) را در بیشتر روز تجربه می‌کنند. بیش از یک‌سوم آنها (۳۶٪) نیز گزارش می‌دهند که خشم زیادی را تجربه کرده‌اند. ترکیب این احساسات روزانه باعث شد رژیم صهیونیستی بالاترین میزان ثبت‌شده‌ی سالانه‌ی تجربیات منفی از زمان شروع این نظرسنجی را به‌دست بیاورد.

به‌عبارتی دیگر، حمله‌ی حماس این فرضیه‌ها و تصاویر مردم رژیم صهیونیستی از خود را نابود کرد:

- ❖ برتری نظامی و تکنولوژیکی آنها می‌تواند دشمنان‌شان را بازدارد؛
 - ❖ آنها قادر هستند با امنیت در پشت دیوارها و مرزهای مستحکم زندگی کنند؛
 - ❖ آنها می‌توانند از نظر اقتصادی بدون دستیابی به صلح با فلسطینی‌ها پیشرفت کنند.
- برون‌داد تأثیر این عملیات بر خودپنداره‌ی رژیم صهیونیستی از خویش را «دالیا داسا کی» از اندیشمندان علوم سیاسی بر اساس گفتگویی با یکی از مقامات سابق دولتی رژیم

صهیونیستی چنین بیان می‌کند: «در سفرم یکی از مقامات رژیم صهیونیستی به من گفت: «زمین زیر پای ما در حال تغییر است». داسا کی معتقد است این خودپنداره‌ی مبتنی بر اعتماد به نفس بیش از حد رژیم صهیونیستی‌ها تنها به قبل از عملیات ۷ اکتبر مربوط است، چراکه اکنون آنها به صراحت می‌دانند رژیم صهیونیستی آن قدرها که باور داشتند قوی نیست (داسا کی^۱، ۲۰۲۴).

با توجه به این شکست وجهه و تصویر رژیم صهیونیستی است که یکی از مقام‌های این رژیم عملیات طوفان الاقصی را «تاریخی که در رژیم صهیونیستی بدنام خواهد ماند» توصیف کرد (بی‌نا، ۱۴۰۲/ب)؛ چراکه تحت تأثیر آن نه تنها اعتماد رژیم صهیونیستی‌ها به قدرتشان تضعیف گشت بلکه با ترسیم این عملیات به صورت یک کابوس ادامه دار، سطح پایداری امنیت آن نیز بسیار متزلزل شد.

به صورت خلاصه می‌توان بیان کرد که؛ عملیات طوفان الاقصی با ایجاد لرزش در ساختار امنیتی رژیم صهیونیستی به عنوان مرکز همه‌ی دکترین‌های این رژیم، نه تنها جذابیت اسطوره‌ی «سرزمین موعود» را تا حد بالایی از بین برد بلکه پروژه‌ی تبدیل رژیم صهیونیستی به ژاندارم منطقه را نیز خالی از معنا کرد. این عوامل باعث شد تا رژیم صهیونیستی ترمیم خودپنداره‌ی خویش را بر اساس رویکرد تهاجمی در دستورکار قرار دهد.

۲-۳-۴. تخریب خودپنداره‌ی رژیم صهیونیستی در ادراک دیگران

«بنیامین نتانیاهو» دو هفته قبل از عملیات حماس در سخنرانی مجمع عمومی سازمان ملل از «خاورمیانه‌ی جدیدی» سخن به میان آورد که در آن رژیم صهیونیستی مجری امنیت منطقه تصور شده بود. او همچنین از طرح کریدور هند-خاورمیانه-اروپا سخن گفت که بر اساس آن در کنار سایر طرح‌هایی مانند توافق ابراهیم، امیدوار بود رژیم صهیونیستی قدرت خود را در منطقه به نمایش بگذارد، جایگاه خود را در جهان اسلام ارتقا بخشد و درک خود از خویش به عنوان هژمون منطقه را در منظر دیگران تأیید نماید (العیان^۲، ۲۰۲۴).

1. Dassa Kaye

2. AL-Arian

عملیات حماس به عنوان نقطه عطفی در خاورمیانه این تلاش تصویرساز رژیم صهیونیستی در نگاه دیگر بازیگران را تخریب کرد و یادآور این جمله بود که؛ «در خاورمیانه همه چیزهای واقعاً مهم در صبح پس از رویدادهای بزرگ اتفاق می افتد». به این معنا که صبح بعد از عملیات طوفان الأقصى همان صبحی بود که با درگیر کردن رژیم صهیونیستی در یک رشته عملیات طولانی مدت، خودپنداره‌ی این رژیم در ادراک دیگران آن گونه که خود می خواست و آن را طی دهه های طولانی طراحی کرده بود، تخریب شد. این تخریب تصویر ادراک از رژیم صهیونیستی در نگاه دیگران را می توان ذیل چند مورد زیر (شکل ۵) توضیح داد:

شکل شماره ۵. نمودهای تخریب خودپنداره‌ی رژیم صهیونیستی در ادراک دیگران (یافته‌های نگارندگان)

۴-۳-۲-۱. فروپاشی استعاره‌ی شکست ناپذیری رژیم صهیونیستی

اجرای تدریجی بازدارندگی در مقابل بازیگران منطقه‌ای از سال ۱۹۴۸م. باعث انعکاس این ادراک در خاورمیانه شده بود که رژیم صهیونیستی هرگز در هیچ یک از جنگ‌ها شکست

نخواهد خورد. این سیستم به ظاهر شکست‌ناپذیر رژیم صهیونیستی در ۷ اکتبر به طرز فاجعه‌باری شکست خورد. عملیات ۷ اکتبر با فروپاشی نظم صبح روز قبل از وقوع، سبب تخریب تصویر امنیتی رژیم صهیونیستی در منطقه و جهان شد که مدعای آن برجسته شدن کلیدواژه‌ی «بوی ضعف رژیم صهیونیستی» برآمده از سخنرانی لاپید در سخنان و مواضع رهبران و نخبگان نظامی رژیم صهیونیستی و نیز تحلیلگران مسائل امنیتی جهان بود.

به این ترتیب رژیم صهیونیستی در جهت بازسازی تصویر شکست‌ناپذیر خویش در اذهان دیگر بازیگران، در حمله به غزه فراتر از نابودی حماس و بازگرداندن اسرای خود، بازگرداندن بازدارندگی خویش به‌ویژه در قبال ج.ا.ایران، اطمینان از حمایت بین‌المللی به‌ویژه از سوی ایالات متحده، حفظ روابط با کشورهای میانه‌روی سنی و در درازمدت جلوگیری از تکرار ۷ اکتبر را پیگیری می‌کند (بایمن^۱، ۲۰۲۴). نتیجه آنکه نه تنها آمادگی برخی از کشورهای خاورمیانه ذیل هژمونی رژیم صهیونیستی برای حفظ ثبات منطقه با وقوع عملیات ۷ اکتبر از بین رفت بلکه ارزش و ظرفیت این رژیم حتی برای بقای خودش را در نظر آنها نیز زیر سؤال برد (الریان^۲، ۲۰۲۴).

۲-۳-۴. افزایش حمایت فلسطینیان از حماس در تقابل با رژیم صهیونیستی

قبل از عملیات ۷ اکتبر رژیم صهیونیستی در قبال حماس و غزه سیاست «هویچ و چماق» را دنبال می‌کرد. هدف رژیم صهیونیستی از این رویکرد، حفظ حماس و برتری نیافتن محمود عباس به‌عنوان راهی برای تضعیف تشکیلات خودگردان و راه‌حل دو کشوری بود. این رویکرد با ایجاد رقابت میان گروه‌های فلسطینی باعث می‌شد رژیم صهیونیستی ادعا کند که با توجه به اختلاف و تقسیم فلسطینی‌ها، شریکی برای صلح وجود ندارد. با حمله‌ی حماس این رویکرد نه‌تنها تا حد بالایی از بین رفت بلکه در سمت مقابل زمینه‌ی افزایش محبوبیت حماس در میان فلسطینی‌ها برای مقابله با رژیم صهیونیستی را نیز به وجود آورد. در همین ارتباط نظرسنجی ماه مارس مرکز تحقیقات سیاسی و نظرسنجی فلسطین نشان داد ۷۱٪ از فلسطینی‌ها در غزه و کرانه باختری معتقدند که اقدام حماس در انجام عملیات

1. Byman

2. AL-Arian

۷ اکتبر درست بوده و دوسوم آنها نیز به پیروزی حماس باور داشتند. این نظرسنجی همچنین نشان داد که اکثر فلسطینی‌ها به‌ویژه در کرانه باختری، رهبری حماس در غزه را به تشکیلات خودگردان ترجیح می‌دهند. از نظر آنها حماس نشان داد که وارد عمل خواهد شد، درحالی‌که تشکیلات خودگردان نه‌تنها هیچ نظریه واقعی موفقی برای ارائه به فلسطینیان ندارد بلکه شرط‌بندی آن بر روی روند صلح برای ایجاد یک کشور فلسطینی به‌طور فزاینده‌ای توهم‌آمیز به نظر می‌رسد (بایمن^۱، ۲۰۲۴).

۳-۲-۴. تغییر جهت منازعه‌ی فلسطین و رژیم صهیونیستی

عملیات حماس در ۷ اکتبر ورشکستگی رویکرد مبتنی بر زور رژیم صهیونیستی را آشکار کرد اما رهبران این رژیم درعوض، مطابق با ضرب‌المثل رژیم صهیونیستی که می‌گوید: «اگر زور جواب نداد، از زور بیشتر استفاده کنید»، توسل به زور را بیشتر از گذشته در دستورکار قرار دادند (خالدی^۲، ۲۰۲۴). از سوی دیگر، عملیات طوفان الاقصی که نزد رژیم صهیونیستی‌ها به «شنبه سیاه» معروف شد، ضعف‌های نظامی، اطلاعاتی و فناوری تحسین‌برانگیز رژیم صهیونیستی را آشکار کرد. طی این عملیات رژیم صهیونیستی با وجود همه‌ی برتری نظامی در میدان، از نظر فناوری، تسلیحات، کنترل شبانه‌روزی، قابلیت‌های اطلاعاتی و کنترل ورود و خروج نوار کوچک غزه، به وسیله‌ی حماس غافلگیر شد. بر اساس این دو فرض یعنی شکست رویکرد زورمدارانه و غافلگیری رژیم صهیونیستی، اقدام حماس ثابت کرد تنها راه‌حل مسئله‌ی فلسطین در نظر گرفتن آزادی و حاکمیت ملی در کشور مستقل خودشان است.

به‌عبارتی دیگر، عملیات ۷ اکتبر نشان داد راه‌حل نهایی مسئله‌ی فلسطین نباید بر اساس قدرت نظامی غالب رژیم صهیونیستی و بازدارندگی ادعایی آن تعیین شود. از این منظر واضح‌ترین پیام سیاسی حمله‌ی حماس، خطاب به اردوگاه عادی‌سازان روابط در خاورمیانه اعم از رژیم صهیونیستی‌ها، عرب‌ها، آمریکایی‌ها یا اروپایی‌ها بدین مضمون بود

1. Byman

2. Khalidi

که برنامه‌های آنها برای ایجاد «خاورمیانه جدید» بدون فلسطین اجرایی نخواهد شد (جهشان^۱، ۲۰۲۳). عملیات حماس ضمن ارسال پیام فوق به دنیا، ماتریس جدیدی ذیل عنوان «موازنه‌ی وحشت» در مواجهه با رژیم صهیونیستی به وجود آورد.

۴-۳-۲-۴. تغییر گفتمان جهان عرب

رجوع به نظرسنجی‌ها بهترین ابزار برای نشان دادن تغییر ماهیت گفتمان جهان عرب نسبت به مسئله فلسطین به‌ویژه سطح افکار عمومی آنها است. در همین ارتباط نتایج نظرسنجی مرکز عربی «واشنگتن دی.سی» در ۱۶ کشور عربی در جهت تحلیل عملیات حماس نشان می‌دهد ۹۲٪ پاسخ‌دهندگان آرمان فلسطین را یک مسئله عربی و نه منحصرأ فلسطینی می‌دانند. این رقم با رشد ۱۶ درصدی بالاترین میزان ثبت‌شده در پاسخ به این سؤال از ۲۰۱۱م. به بعد است.

بر اساس این نظرسنجی افکار عمومی عرب در رابطه با به رسمیت شناختن رژیم صهیونیستی، به میزان ۸۹٪ در رد به رسمیت شناختن رژیم صهیونیستی اتفاق نظر دارند. در پاسخ به اقدام موردانتظار دولت‌های عربی، ۳۶٪ از پاسخ‌دهندگان به لغو همه‌ی روابط یا روند عادی‌سازی با رژیم صهیونیستی معتقد بودند؛ ۱۴٪ اظهار داشتند که کمک‌ها و حمایت‌ها باید بدون تأیید رژیم صهیونیستی به غزه وارد شود؛ ۹٪ معتقد بودند کشورهای عربی باید یک ائتلاف جهانی برای تحریم رژیم صهیونیستی ایجاد کنند؛ ۸٪ نیز اظهار داشتند که دولت‌های عربی باید از مردم غزه حمایت نظامی کنند (مرکز عربی واشنگتن دی.سی^۲، ۲۰۲۴). این حمایت افکار عمومی، دولت‌های عرب را جهت اعلام همبستگی با فلسطین تحت فشار قرار داد. بر همین اساس اغلب این دولت‌ها نه تنها درخواست آمریکا برای محکوم کردن حماس را رد کردند بلکه با توسل به لفاظی‌های شدید سعی در فروکش کردن فشار افکار عمومی داشتند. در این راستا عربستان که تا قبل از حمله‌ی حماس اعلام کرده بود هر روز به عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی نزدیک‌تر می‌شویم، مجبور به توقف روند مذاکرات عادی‌سازی شد. همچنین «ملک عبدالله دوم» پادشاه اردن که

1. Jahshan

2. Arab Center Washington DC

کشورش در ۱۹۹۴م. پیمان صلحی را با رژیم صهیونیستی امضا کرده، طی اجلاس صلح قاهره در ۲۱ اکتبر ۲۰۲۳م. شدیدترین سخنرانی خود در تاریخ را علیه رژیم صهیونیستی ایراد کرد.

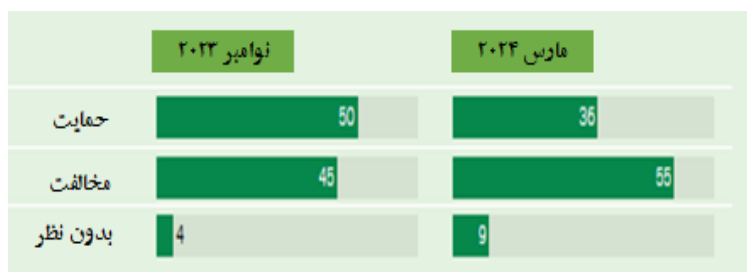
۵-۲-۳-۴. افزایش حمایت افکار عمومی و دولت‌های جهان از فلسطین

عملیات حماس به‌طور قابل‌توجهی چهره‌ی درگیری رژیم صهیونیستی و فلسطین را تغییر داد. این تغییر فرارفتن ژئوپلیتیک رویارویی فلسطین و رژیم صهیونیستی از محدوده‌ی ۴۰۰ کیلومتری غزه بود (گونیم، ۲۰۲۴). به‌عبارتی دیگر، موضوع فلسطین با وقوع تحولات پس از عملیات حماس و گسترش جنگ رژیم صهیونیستی علیه این گروه در غزه، بیش از هر زمان دیگری در افکار عمومی و متأثر از فشار آنها در نظر دولت‌های جهان برجسته شد. این برجستگی تا اندازه‌ای زیاد بود که برخی از دومینوی شناسایی فلسطین از سوی دولت‌های مختلف سخن به میان آوردند؛ به‌عنوان مثال، دولت‌های ایرلند، نروژ، اسپانیا و ارمنستان متأثر از اقدامات رژیم صهیونیستی اقدام به شناسایی فلسطین مستقل کردند. این روند در مجمع عمومی سازمان ملل نیز در ۱۰ می ۲۰۲۴م. درباره عضویت کامل فلسطین با ۱۴۳ رأی موافق ادامه یافت؛ اگرچه آمریکا در ادامه حمایت‌های همه‌جانبه از رژیم صهیونیستی در ۱۸ آوریل این قطعنامه را در شورای امنیت وتو کرد.

در همین راستای «جوزپ بورل» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا با انتقاد شدید از حمله‌ی رژیم صهیونیستی به مدارس به‌عنوان پناهگاه آوارگان، ادامه‌ی قتل‌عام در غزه را محکوم کرد. این روند حمایت جهانی در سطح افکار عمومی بسیار آشکارتر است به‌طوری که راهپیمایی‌های گسترده‌ای در محکومیت رژیم صهیونیستی در شهرهای بزرگ دنیا مانند اسپانیا، انگلیس، ترکیه، لیبیون، آتن، آمستردام و... که با مداخله و سرکوب پلیس همراه است، به چشم می‌آید.

علاوه بر این، همان‌طور که شکل (۶) نشان می‌دهد حتی حمایت ۵۰ درصدی آمریکایی‌ها به‌عنوان نزدیک‌ترین متحد رژیم صهیونیستی، از اقدام نظامی آن در غزه در

نوامبر ۲۰۲۳م. به ۳۶٪ در مارس ۲۰۲۴م. رسید. در همین بازه‌ی زمانی مخالفت با اقدام رژیم صهیونیستی از ۴۵٪ به ۵۵٪ افزایش یافت.

شکل شماره ۶. نمودار نظر آمریکایی‌ها درباره‌ی اقدام نظامی رژیم صهیونیستی در غزه (ژوئن، ۲۰۲۴)

۶-۲-۳-۴. تعریف اقدامات رژیم صهیونیستی ذیل کنوانسیون نسل‌کشی

رژیم صهیونیستی صبح روز بعد از حمله‌ی حماس درگیر عملیات نظامی و جنگ برای آینده‌ای مبهم شد که طی آن نه تنها تلفات سنگینی متحمل شده بلکه هزاران نفر از نیروهای خود را از دست داده است. در سوی دیگر، تا آگوست ۲۰۲۴م. بیش از ۴۰ هزار نفر در غزه در نتیجه‌ی حملات رژیم صهیونیستی کشته شده‌اند. این کشتار گسترده موجی از انتقادات بین‌المللی ذیل اتهام نسل‌کشی علیه رژیم صهیونیستی را برانگیخت. در همین ارتباط گزارش شبکه‌ی دانشگاهی حقوق بشر متشکل از مراکز حقوق بشر در دانشگاه‌های سراسر جهان که دانشکده حقوق دانشگاه بوستون منتشر کرده با سؤال از اینکه آیا حملات رژیم صهیونیستی در غزه اکنون به نقطه‌ای رسیده که بتوان آن را نسل‌کشی تعریف کرد، چنین نتیجه می‌گیرد که:

«پس از بررسی حقایق مشخص‌شده توسط ناظران مستقل حقوق بشر، روزنامه‌نگاران و آژانس‌های سازمان ملل متحد، به این نتیجه رسیدیم که اقدامات رژیم صهیونیستی در غزه و در رابطه با آن پس از ۷ اکتبر ۲۰۲۳م.، بر اساس تعاریف مورد توافق بین‌المللی مشمول نسل‌کشی است» (بورانوا، ۲۰۲۴).

در سطحی شدیدتر آفریقای جنوبی پرونده‌ای ذیل کنوانسیون نسل‌کشی علیه رژیم صهیونیستی در دادگاه بین‌المللی دادگستری لاهه باز کرد که از سوی کشورهایمانند ترکیه، ونزوئلا، پاکستان، مالزی، بنگلادش و... حمایت شد. اگرچه روند رسیدگی به درخواست اصلی آفریقا ممکن است سال‌ها طول بکشد اما رد درخواست رژیم صهیونیستی مبنی بر عدم پذیرش شکایت آفریقای جنوبی و نیز درخواست از رژیم صهیونیستی برای پایان دادن به کشتار مردم غزه و فراهم کردن نیازهای آنها از سوی دادگاه بین‌المللی، یک پیروزی بزرگ و نمادین علیه رژیم صهیونیستی بود.

۴-۴. اقدام در میدان مین؛ استراتژی رژیم صهیونیستی برای احیاء خودپنداره‌ی خویش

واکنش سیاسی و نظامی رژیم صهیونیستی به عملیات حماس نشان‌دهنده‌ی سردرگمی، ناباوری و درخواست‌های سریع برای پاسخ و احیاء وجهه‌ی خود بوده است. به عبارتی دیگر، بر اساس سنت صهیونیسم که تهاجم را پاسخی قابل قبول در برابر آسیب‌های روحی می‌داند، باید بیان کرد که متأثر از حمله‌ی حماس بین خودپنداره و خود واقعی رژیم صهیونیستی شکافی ایجاد شد که نتیجه‌ی آن کنش فزاینده از خطوط قرمز از سوی این رژیم بود. هدف این کنش که می‌توان آن را «استراتژی غیراستراتژیک»^۱ نامید، احیای تصاویر برآمده از رژیم صهیونیستی به عنوان یک بازیگر قدرتمند و شکست‌ناپذیر در انگاره خویش و دیگران بود.

به وضوح می‌توان بیان کرد که کنش‌های رژیم صهیونیستی پس از ۷ اکتبر تلاشی برای جبران شکست و نمایش قدرت است؛ و این جمله «سان تزو استراتژیست» چینی را یادآوری می‌کند که: «جنگجویان شکست خورده، ابتدا جنگ را آغاز می‌کنند و سپس برای پیروزی می‌کوشند» (تزو^۲، ۲۰۰۰: ۱۳). منطبق بر این بیان تزو، نزدیک به یک سال پس از ۷

۱. نوعی از استراتژی که مبنای آن احساس و هیجان ناشی از شکست غیرمنتظره است. این نوع استراتژی بدون در نظر گرفتن هزینه و فایده کنش‌های ریسک‌پذیر صورت می‌گیرد که در مواقع طبیعی به دلیل تضاد با رویکرد عقلانی، احتمال وقوع آنها بسیار کم است.

اکتبر در کنش‌های رژیم صهیونیستی، دیپلماسی تقریباً هیچ جایگاهی نداشته و رهبران آن صرفاً رویکرد نظامی و جنگ را مسیر پیروزی تصور کرده‌اند. در این مسیر تلاش برای پیروزی، رژیم صهیونیستی اقداماتی در دستورکار قرار داده که در اکثر موارد به دلیل فرارفتن از خطوط قرمز می‌توان آنها را به اقدام در میدان مین تشبیه کرد.

اولین راهبرد رژیم صهیونیستی برای احیای وجهه‌ی خود، حمله‌ی تمام‌عیار علیه غزه در قالب تاکتیک «نابودی حماس» بوده است. در جهت دستیابی به این تاکتیک، رهبران رژیم صهیونیستی به‌طور مداوم ادعا کرده‌اند که شکست و تضعیف توانایی‌های حماس بر هرگونه نگرانی در مورد جان فلسطینیان ارجحیت دارد. با توجه به این ادعا می‌توان بیان کرد که پاسخ نامتناسب رژیم صهیونیستی در غزه پی‌گرفتن مجدد دکترین «ضاحیه» یعنی حمله‌ی عمدی به زیرساخت‌ها و مناطق غیرنظامی است تا بدین‌گونه با افزایش رنج و عذاب غیرنظامیان، بازدارندگی خود را افزایش و احیاء کند.

هدف نهایی این راهبرد آن است که مردم را وادار کند تا گروه‌های نظامی را برای مذاکره و توافق تحت فشار قرار دهند. در جهت تشدید این راهبرد، رژیم صهیونیستی از ۷ اکتبر ۲۰۲۳م. تا آگوست ۲۰۲۴م. با هفتاد هزار تن بمب یعنی بیشتر از وزن تمام بمب‌های که در درسدن، هامبورگ و لندن در جنگ جهانی دوم پرتاب شده، غزه را بمباران کرده است. در نتیجه‌ی این بمباران‌ها و دیگر حملات رژیم صهیونیستی، یک میلیون و نهصد نفر، که بیش از ۹۰٪ جمعیت غزه را تشکیل می‌دهند، آواره و بیش از ۶۰٪ از ساختمان‌های مسکونی و ۸۰٪ از تأسیسات تجاری آسیب دیده‌اند. علی‌رغم آنکه گزارش‌های رسمی از کشته‌شدن بیش از ۴۰ هزار نفر تا آگوست ۲۰۲۴م. حکایت دارد، بااین‌حال، گروهی از کارشناسان در نامه‌ای به «لنست»^۱، با استفاده از روش‌های آماری اپیدمیولوژیک تخمین زده‌اند که تعداد واقعی مرگ‌ومیر حدود ۱۸۶۰۰۰ هزار نفر یعنی نزدیک به ۸٪ از جمعیت غزه است.

حمله به مدارس و دانشگاه‌ها به‌عنوان تنها سرپناه آوارگان و غیرنظامیان اقدام دیگر رژیم صهیونیستی در راستای نابودی حماس و تبدیل غزه به زمین سوخته است. در ۹ ماه

گذشته بر اساس گزارش‌ها ۵۰۳ مدرسه آسیب دیده یا ویران شده‌اند که از این تعداد ۳۰۷ مدرسه هدف حمله‌ی مستقیم قرار گرفته‌اند. کشته شدن دست‌کم ۲۶۱ معلم، ۹۵ استاد دانشگاه، ۱۰۸ روزنامه‌نگار، ۲۵۴ امدادگر و ۴۹۳ بهورز پیامد حملات رژیم صهیونیستی به مدارس و دانشگاه‌های غزه بوده است. نتیجه آنکه رویکرد نابودی غزه برای احیای وجهه‌ی خود را رژیم صهیونیستی به قیمت خشم بین‌المللی، اعتراضات جهانی و حتی بالاتر از آن پذیرش ریسک نسل‌کشی در دادگاه بین‌المللی پذیرفته است. در این راستا دادستان ارشد دیوان کیفری بین‌المللی حکم بازداشت بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی و «یوآو گالانت» را به اتهام جنایت جنگی و جنایت علیه بشریت صادر کرد. در اقدامی دیگر از سوی سازمان ملل متحد، رژیم صهیونیستی در لیست «فهرست شرم» کشورهای که در طول جنگ به کودکان آسیب می‌رسانند، قرار گرفت (کراوالا^۱، ۲۰۲۴). نداشتن هیچ استراتژی برای غزه غیر از آنکه همه‌چیز باید در آن نابود شود، بهتر از هر چیزی گویای اتکاء رژیم صهیونیستی به حمله به عنوان تنها راه احیای اقتدار گذشته‌ی خویش است.

حمله به ج.ا.ایران و دیگر بازیگران مقاومت تاکتیک دیگر رژیم صهیونیستی برای احیاء خودپنداره‌ی خویش است؛ اما پس از ۷ اکتبر فضای احساسی و تلاش برای احیای تصاویر رژیم صهیونیستی باعث شد رهبران این رژیم عبور از خطوط قرمز را جایگزین منطقه‌ی خاکستری (حمله به زیر نقطه‌ی آستانه برای ضربه زدن ضمن پرهیز از بروز جنگ مستقیم) قبل کنند (قیطاسی، احمدی‌نژاد و موسوی، ۱۴۰۳: ۲۳۵).

حمله به کنسولگری ج.ا.ایران در دمشق، اولین اقدام رژیم صهیونیستی ذیل راهبرد حمله به بالاتر از سطح آستانه بود. کنش بی‌پشتوانه و بدون برنامه‌ریزی، غیراستراتژیک بودن و عدم توجه به محاسبات عقلانی در این اقدام را «رالف گاف»^۲، از مقامات ارشد سابق سیا چنین توصیف می‌کند: «رژیم صهیونیستی‌ها چک‌هایی می‌نویسند که نیروهای سنتکام باید آنها را نقد کنند» (ارلنجر^۳، ۲۰۲۴).

-
1. Kerawala
 2. Ralph Goof
 3. Erlanger

در گام بعدی رژیم صهیونیستی با ترور «اسماعیل هنیه» در خاک ج.ا.ایران، رویکرد عمدی تحریک‌پذیر را جایگزین اشتباه محاسباتی نمود. همین مسیر ترور را رژیم صهیونیستی در لبنان پیگیری نمود که به کشته شدن چند تن از رهبران ارشد حزب‌الله از جمله «فؤاد شکر» منجر شد.

هدف اساسی این اقدامات عامدانه‌ی رژیم صهیونیستی به قیمت پذیرش ریسک یک جنگ منطقه‌ای و بزرگ، جبران شرم‌ساری منجر به تخریب خوینداری خویش ناشی از عملیات ۷ اکتبر است. رژیم صهیونیستی با این‌گونه اقدامات تلاش دارد تفسیری مقتدر بر پایه‌ی اسطوره‌ی شکست‌ناپذیری خود، به جهان خارج و افکار عمومی داخلی خویش ارسال کند حتی اگر این تفسیر با واقعیت‌های دشواری که رژیم صهیونیستی با آن مواجه است، مطابقت نداشته باشد.

به عبارتی دیگر، رژیم صهیونیستی رویکرد غیراستراتژیک را در دستورکار قرار داده نه به این دلیل که احساس قدرت می‌کند بلکه به این دلیل که احساس ضعف می‌کند. درواقع، رژیم صهیونیستی در تلاشی دیوانه‌وار ریسک‌های بزرگ‌تر و هزینه‌های بیشتری را متقبل می‌شود صرفاً بدان دلیل که بازدارندگی خویش را در انظار خود و دیگران بازگرداند (داسا کی^۱، ۲۰۲۴)؛ رویکردی که هر لحظه در آن امکان انفجار میدان مین و تبدیل آن به یک جنگ گسترده و منطقه‌ای وجود دارد.

۵. نتیجه‌گیری و پیشنهادات

عملیات ۷ اکتبر حماس فارغ از هر دستاوردی به اذعان همه‌ی مخالفان و موافقان و نظرسنجی‌های گوناگون، تصویر شکست‌ناپذیری رژیم صهیونیستی و قدرت بازدارندگی آن در انظار خود رژیم صهیونیستی‌ها و سایر دولت‌های جهان را فرو ریخت. این تخریب تصویر رژیم صهیونیستی در دو سطح یعنی تصویری که رژیم صهیونیستی از خویش داشت و می‌خواست دیگران نیز آن تصویر را از همان دریچه‌ی نگاه این رژیم ببینند، نابودی خودپنداره‌ی این رژیم را در پی داشت. به‌واقع متأثر از شکست رژیم صهیونیستی

در ۷ اکتبر، ارزشمندی و اعتماد به نفس آن به عنوان بازیگری غیرقابل شکست و بازدارنده با چالش جدی مواجه شد.

در این راستا تغییر جهت منازعه‌ی رژیم صهیونیستی-فلسطین، تغییر گفتمان جهان عرب، حمایت بی‌سابقه‌ی دولت‌ها و افکار عمومی جهانی از فلسطین، افزایش حمایت جامعه‌ی فلسطینی از حماس و قرار گرفتن اقدامات رژیم صهیونیستی ذیل کنوانسیون نسل‌کشی هرکدام به نوعی خودپنداره‌ی رژیم صهیونیستی در سطح ادراک دیگران را دچار تغییر کرد.

در سطح داخلی نیز تردید رژیم صهیونیستی‌ها به توانایی و قدرت این رژیم در محافظت از آنان، تغییر ادراک از خودپنداره‌ی رژیم صهیونیستی را به همراه داشته است. از همین رو رهبران رژیم صهیونیستی جهت غلبه بر این چالش و احیای خودپنداره‌ی خود، در فضایی احساسی قرار گرفتند؛ این فضا منتج به رویکردی عمدی در اجرا کردن اقداماتی بسیار خطرناک مانند موارد زیر شده است:

- ❖ حمله به غیرنظامیان در غزه؛
- ❖ بمباران مدارس و پناهگاه‌ها؛
- ❖ جلوگیری از ورود کمک‌های بشردوستانه به غزه؛
- ❖ حمله به کنسولگری ج.ا.ایران در دمشق؛
- ❖ ترور اسماعیل هنیه در خاک ج.ا.ایران؛
- ❖ ترور رهبران ارشد حزب‌الله.

اتخاذ این رویکرد فراتر از نقطه‌ی تحمل آستانه‌ی منطقه‌ای و بعضاً جهانی حتی به قیمت پذیرش وقوع یک جنگ منطقه‌ای، به این دلیل انجام شد که رژیم صهیونیستی بقا و امنیت خود را پس از ۷ اکتبر ذیل «هستی‌شناسی» تعریف کرده است؛ لذا برای احیای خودپنداره‌ی شکست‌ناپذیر از خود، هر هزینه و ریسکی را متقبل شده است.

با توجه به هدف رژیم صهیونیستی یعنی ایجاد جنگ علیه محور مقاومت و به‌ویژه ج.ا.ایران با حمایت آمریکا، پیشنهاد این پژوهش به‌عنوان بهترین راهبرد عمل‌گرایانه همان

جمله معروف «یواش یواش» سید حسن نصرالله است. بدین معنا که ج.ا.ایران برای بازدارندگی به موازات پرهیز از ورود به جنگ مستقیم، به شیوه‌ی گام‌به‌گام در ابعاد مختلف از طریق نیروهای نیابتی، ضربه به زیر نقطه‌ی آستانه، دیپلماسی اجماع منطقه‌ای و... به رژیم صهیونیستی ضربه وارد نماید.

همچنین با توجه به محدوده‌ی این پژوهش، بهره‌گیری از فضای رسانه‌ای و شبکه‌های اجتماعی در سطح منطقه‌ای و جهانی برای ضربه وارد کردن به قدرت نرم و چهره‌ی آسیب‌دیده‌ی رژیم صهیونیستی بیش از هر زمانی توصیه می‌شود.

منابع

الف - فارسی

- انبار، افرایم (۱۳۹۹). *امنیت ملی اسرائیل*، ترجمه حمید نیکو، تهران: مؤسسه مطالعات اندیشه‌سازان نور.
- بی‌نام (۱۴۰۲/الف). «عملیات طوفان الاقصی؛ ابعاد، اهداف و پیامدها»، *ماهنامه بصائر*، ۱۸۳، ۲۸-۱.
- بی‌نام (۱۴۰۲/ب). «عملیات طوفان الاقصی چیست؟»، *خبرگزاری میزان*، قابل دسترسی در: <https://www.mizanonline.ir/fa/news/4738640/%D8%B9%D9%85%D9%84%DB%8C%D8%A7%D8%AA-%D8%B7%D9%88%D9%81>
- پورحسین، رضا (۱۳۸۳). *روانشناسی خود*، تهران: انتشارات سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.
- جابری انصاری، حسین (۱۴۰۲). «نبرد غزه و سناریوهای آینده»، *مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی*، قابل دسترسی در: <https://www.ipis.ir/portal/subjectview/731115/%D9%86%D8%A8%D8%B1%D8%AF-%D8%BA%D8%B2%D9%87-%D9%88>
- حاجیلو، محمدحسین؛ رضایی‌پناه، امیر (۱۳۹۲). «واکاوی نقش رسانه‌های رژیم صهیونیستی در بازتولید ایدئولوژی نژادپرستی صهیونیسم»، *فصلنامه پژوهش‌های راهبردی سیاست*، ۵(۲)، ۱۹۵-۱۶۳.
- خرمشاد، محمدباقر؛ سهرابی، عبدالله (۱۳۹۹). «عوامل مؤثر در شکل‌گیری سیاست خارجی - امنیتی رژیم صهیونیستی در مجموعه امنیتی خاورمیانه»، *فصلنامه گفتمان راهبردی فلسطین*، ۴(۲)، ۳۳-۱.
- دشتی، فرزانه؛ ابراهیمی، ساجده؛ مکرمی‌پور؛ محمدباقر؛ و لایقی‌قرحی، سامیار (۱۴۰۲). «بررسی روند عادی‌سازی روابط اعراب و رژیم صهیونیستی ۲۰۲۰-۲۰۱۱»، *فصلنامه مطالعات سیاسی بین‌النهرین*، ۲(۱)، ۷۹-۱۰۳.
- رکابیان، رشید؛ پادروند، مهدی؛ عزتی، محسن (۱۴۰۳). «طوفان الاقصی و تأثیر آن بر بحران امنیتی و سیاسی رژیم صهیونیستی»، *فصلنامه بحران پژوهی جهان اسلام*، ۱۱(۱)، ۱۱۷-۱۳۹.

- زارعان، احمد (۱۴۰۲). «سناریوهای آینده عملیات طوفان الاقصی»، *دوماهنامه آمریکاشناسی*، ۲۳، ۹۴-۹۸.
- قیطاسی، سجاده؛ احمدی‌نژاد، حمید؛ موسوی‌تبار، سید علی (۱۴۰۳). «منطقه خاکستری؛ راهبرد رژیم صهیونیستی علیه ایران (از ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳)»، *فصلنامه مطالعات بنیادین و کاربردی جهان اسلام*، ۶(۱)، ۲۵۸-۲۳۵.
- کرمی، جهانگیر (۱۳۸۶). *دکترین نظامی رژیم صهیونیستی*، تهران: مؤسسه مطالعاتی اندیشه‌سازان نور.
- گل‌محمدی، ولی؛ جمشیدی، طاهره (۱۴۰۱). «بازدارندگی سایبری و تحول در دکترین امنیتی-دفاعی رژیم صهیونیستی»، *مجله پژوهش‌های جغرافیای سیاسی*، ۷(۴)، ۲۳-۱.
- محمدی‌منفرد، حسن (۱۴۰۲). «بررسی نتایج عملیات طوفان الاقصی بر اساس دکترین نظامی رژیم صهیونیستی»، *فصلنامه محیط‌شناسی راهبردی ایران*، ۷(۳)، ۲۰۱-۱۷۳.
- محمودی، مرتضی؛ شیراوند، صارم؛ ادیب سرشکی، میلاد (۱۳۹۳). «امنیت ملی اسرائیل و استراتژی تهدید نظامی علیه جمهوری اسلامی ایران»، *فصلنامه مطالعات روابط بین‌الملل*، ۲۷(۷)، ۲۳۱-۲۰۹.
- مقومی، امیررضا (۱۴۰۳). «واکاوی پیامدهای طوفان الاقصی بر امنیت ملی رژیم صهیونیستی»، *فصلنامه محیط‌شناسی راهبردی ایران*، ۸(۱)، ۴۸-۹.
- مقومی، امیررضا؛ قادری کنگاوری، روح‌الله (۱۴۰۱). «تغییر و تداوم در اصول امنیت ملی رژیم صهیونیستی»، *فصلنامه محیط‌شناسی راهبردی ایران*، ۶(۲)، ۳۸-۹.

ب- انگلیسی

- AL-Arian, Sami (2024). "War on Gaza: How 7 October forever destroyed the myth of Israeli military invincibility", in *Middleeasteye*, available at: <https://www.middleeasteye.net/big-story/gaza-israel-7-october-destroyed-myth-military-invincibility>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Arab Center Washington DC (2024). "Arab Public Opinion about Israel's War on Gaza", available at: <https://arabcenterdc.org/resource/arab-public-opinion-about-israels-war-on-gaza/>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Bordas, Maria (2024). " Hamas-Israel War: A Brief Analysis of First Two Phases of War", *European Scientific Journal*, 20(11), pp. 1-17.

- Bouranova, Alene (2024). "Is Israel Committing Genocide in Gaza? New Report from BU School of Law's International Human Rights Clinic Lays out Case", in *Pioneering Research from Boston University*, available at: <https://www.bu.edu/articles/2024/is-israel-committing-genocide-in-gaza/>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Byman, Daniel (2024). "A War They Both Are Losing: Israel, Hamas and the Plight of Gaz", in *The International Institute for Strategic Studies*, available at: <https://www.iiss.org/online-analysis/survival-online/2024/06/a-war-they-both-are-losing-israel-hamas-and-the-plight-of-gaza/>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Dassa Kaye, Dalia (2024). "Why Israel Escalates (Risky Assassinations Are a Desperate Bid to Restore Deterrence)", in *Foreign Affairs*, available at: <https://www.foreignaffairs.com/middle-east/why-israel-escalates?fbclid>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Dettmer, Jamie (2023). "A chastened Israel fights for its life and its soul", in *Politico*, available at: <https://www.politico.eu/article/israel-hamas-war-opinion-military-gaza-humanitarian/>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Düz, Sibel and Çinkara, Gökhan (2023). "What is the Significance of Hamas's Al-Aqsa Flood Operation", in *Foundation for Political, Economic and Social Research*, available at: <https://www.setav.org/en/opinion/what-is-the-significance-ofhamass-al-aqsa-flood-operation>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Emery, Lydia F. and Gardne, Wendi L. (2020). "Who in the World Am I? Self-Concept Clarity and Self-Change in Relationships (89-104)", in *Brent A. Mattingly and et.al*, Interpersonal Relationships and the Self-Concept, Publisher: Springer.
- Erlanger, Steven (2024). "Strike in Damascus Is an Escalation in Israel's Undeclared War with Iran", in *New York Times*, available at: <https://www.nytimes.com/2024/04/02/world/middleeast/iran-israel-damascus-strike.html>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Ghoneim, Par (2024). "Consequences of the Israel-Hamas conflict in the Middle East", in *Institut de Relations Internationales et Stratégiques*, available at: <https://www.iris-france.org/181311-consequences-of-the-israel-hamas-conflict-in-the-middle-east/>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Hirschberger, Gilad; Pyszczyński, Tom and Ein-Dor, Tsachi (2010). "An ever-dying people: The existential underpinnings of Israelis

perceptions of war and conflict”, *Les Cahiers Internationaux de Psychologie Sociale*, 3(87), pp.443- 457.

- Hurlock, Elizabeth (1979). *Personality Development*, New York: McGraw Hill Kogakusha.
- Jahshan, Khalil E. (2023). “ Hamas’s Political Motives and Objectives”, in *Arab Center Washington DC*, available at: <https://arabcenterdc.org/resource/the-hamas-attack-on-israel-context-analysis-and-potential-repercussions/>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Jones, Jeffrey M. (2024). “Majority in U.S. Now Disapprove of Israeli Action in Gaza”, in *Gallup*, available at: <https://news.gallup.com/poll/642695/majority-disapprove-israeli-action-gaza.aspx>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Kerawala, Minaz (2024). “School bombing: Israel’s campaign of terror leaves no safe haven in Gaza”, in *Development and Peace*, available at: <https://devp.org/en/gaza-school-bombing/>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Khalidi, Rashid (2024). “A new abyss: Gaza and the hundred years’ war on Palestine”, in *The Guardian*, available at: <https://www.theguardian.com/world/2024/apr/11/a-new-abyss-gaza-and-the-hundred-years-war-on-palestine>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Litvin, Yoav (2019). “The Zionist fallacy of Jewish supremacy”, in *Al Jazeera*, at: <https://www.aljazeera.com/opinions/2019/1/9/the-zionist-fallacy-of-jewish-supremacy>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Mercan, Muhammed Huseyin (2023). “Operation al-Aqsa Flood: A Rupture in the History of the Palestinian Resistance and Its Implications”, *Insight Turkey*, 25(4), pp.79-91.
- Mishra al, Sanjeev Kumar (2016). “Self- Concept- a Person’s Concept of Self- Influence”, *International Journal of Recent Research Aspects*, Special Issue: Conscientious and Unimpeachable Technologies 2016, pp. 8-13.
- Rathod, Sangeeta K. (2019). “A Study of Self-concept and Emotional Stability in Students”, *Journal of Humanities and Social Science*, (24)8, pp.7-10.
- Safaei, Sajjad (2024). “Israel Has Failed to Restore Deterrence”, in *Foreign Policy*, at: <https://foreignpolicy.com/2024/05/01/israel-has-failed-to-restore-deterrence>, (Accessed on: 1 August 2024).
- Tzo, Sun (2000). *Sun Tzo on the Art of War*, Translated Lionel Giles, England: Allandale Online Publishing.

- Vigers, Benedict (2023). “Life in Israel after Oct. 7 in 5 Charts”, in **Gallup**, available at: <https://news.gallup.com/poll/547760/life-israel-oct-charts.aspx>, (Accessed on: 1 August 2024).